

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben hához hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását
vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 5.

Vezércsillag.

Amióta napkeletnek tiszta szándéku, jóra törekvő bölcseit az a fényesen ragyogó csillag elvezette, ami után nemes lelkük őszintén sóvárgott, az isteni igazsághoz, azóta meg nem szűnt az emberi elme új meg új vezércsillagok után kutatni, hogy azoknak fényénél megtalálják az utat, mely úgy az egyeseket, mint a népeket s az egész társadalmat elvezesse a boldogulás útjára.

Csak hogy igen soknál hiányzott e törekvésben az, ami napkeletnek ez áldott emlékü fiait sarkalta: az tiszta szándék, az igazi jóakarattal eljutni az isteni igazsághoz s így azután lidérczfények, bolygó tüzek után futkostak, melyek ingoványba, posványba vezették őket s mindazokat, akik utánuk indultak.

A most letűnt században sok ilyen lidérczfény vezette ingoványba, posványba az embereket.

A politikának szemképrázta lidérczfénye a liberáliszmus volt. Igazán szemképrázta fényével lépett fel annyira, hogy még a jóakaratu és tiszta, nemes szándéku emberek közül is nagyon sokat félrevezetett.

Mindenütt mint az emberi és a népjogok védője, messiása tűnt fel, csillagkoszorujában a szabadság, egyenlőség és testvériség, — hogyne szaladtak volna tüneményes fénye után. Nálunk Magyarországon még többet is ígért: az alkotmány megmentőjének adta ki magát.

Innét magyarázható meg, hogy öregek

és fiatalok, élükön a legnemesebbekkel, idealizmussal, lelkesedéssel lettek követőivé az új vezércsillagnak, melyről azt hitték, életet, fényt és meleget fog adni az egész népnek, az egész társadalomnak.

Amint azonban a vezércsillagból uralkodó planéta lett, csakhamar kitűnt, hogy fényéből és melegségéből csak azoknak jut, akik közelében sütkéreznek, a népeknek pedig csak az élet marad a maga sötét árnyékával és hidegségével.

Az ígért szabadságból talpig fegyverben álló rendőrállam lett, melyben még arra is engedelmet kell kérni, hogy panaszait előadni összejöhessenek a »szabad« polgárok. Eltörölték a nemeséget, megszüntették a kiváltságokat s az eredmény az lett, hogy rang, cím és méltóság után jár mindenki; lenézik azt, akinek még ordója sincsen s mint egykor a köztársaság klasszikus földjéről mondotta Jugurtha: venalia sunt omnia, eladó minden, pénzért mindent lehet kapni. A testvériség pedig abban nyilvánul, hogy amint a népek farkasszemet néznek egymással s fegyveres sereggel törnek egymásra, úgy az erősebbnek joga van — a törvény határai között — kifosztani a gyengébbet, kizsákmányolni annak szorult helyzetét. És a »testvérek« éltek is evvel az alkalommal úgy hogy ennek a küzdelemnek nyomában nem béke, nem boldogulás fakadt, hanem köznyomor, melynek enyhítésére immár nem elég az állam által nyújtott inségmunka, hanem a társadalom inségkenyerére van szükség.

A fényes vezércsillag tehát tünékeny lidérczfénynek bizonyult, ingoványba, posványba vezette az embereket.

El is fordultak azért csalóka fényétől az emberek. Mielőtt a század véget ért volna, lejárt magát a liberáliszmus mindenütt.

A szomszéd Ausztriában most folynak a választások; a liberális párt a választás két első napján kétszáz mandátum közül összesen kettőt kapott.

Nálunk még uralmon van a liberáliszmus, de pártja túlélte magát, még a nemrég alkalmazott oltási kísérlet sem tudott abba új erőt oltani. Zászlaját mind többen hagyják el, nem csuda: mint egyik jelesünk nem régen mondotta, olyan az a zászló, mint a torreadoré: izgat, de nem lelkesít.

Az új század új vezércsillagokat keres. Ne futkosson csalóka, tünékeny lidérczfény után; keresse jóakarattal, meg fogja azt találni ott, ahol a napkeleti bölcsek találták: a betlehemi kisdéd bölcsőjénél.

A politika kulisszái mögöl.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Az új esztendő meglepetésekkel kezdődik. Wekerle Sándor január elsején a belvárosi szabadelvű demokrata-körben mondott beszédével ismét az aktív politikusok között lépett.

Programot adott: A közgazdasági egyenlőséget akarja megeremteni. Es hogy a nyilvánosságra lépett, ezt azzal okolja meg, hogy Magyarországon is a haladás eszméinek érvényesülésében nem csak csökkenésekkel, hanem visszaesésekkel találkozunk. — Vajjon mit szól hozzá — Széll Kálmán?

Másik programponja Wekerlének az általános választói jog. Az első eset, hogy 67-es

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Egy pohár ital.

Irta: Krüger Aladár.

I.

A ki meglátta a Czinke cigány putriját, az rögtön tudta, hogy abban csak cigány lakhatik.

Szük volt, mint az egyiptomi hét sovány esztendő, s mégsem volt elég fedele. A tető nyílásán át bekandikált a nap, beesett az eső, az öreg szomorú fűz is behajlított egyik ágát a szomszédból. Mégsem akadt senki, a ki azt a rakoncátlanok galyat rendretasította volna.

Ugyan ki is kívánta volna ma, mikor az egész falu ünnepre indult? A Mózi zsidó előre számadást csinált, mennyi pálinka és bor fog elfogyni; s számadásának az lett az eredménye, hogy három veder vizet vitetett a pinczébe. Hogy azzal ott mi történt, azt nem jegyezték krónikába.

Hő fűtte az utcákat s a csillogó pihékben kaczerán sütkérezett a nap. Végigsuhant rajtuk sugarával, a nélkül, hogy megolvasztotta volna őket; talán megsajnálta a kis jószágokat s inkább adott nekik fényéből, mint melegből.

Czinke cigány azonban másként gondolkozott; ő elengedte volna az egész világot egy kis melegért. Mondta is eleget a lányoknak:

— Meglásd Sári, megfagyunk mi addig, míg a te Petid ideérkezik.

— Majd felmelegit Peti így ni! mondta a leány pajkosan s megölelte az apját.

— Dejsz' édes lányom, ha én meghülök, ki is hülök úgy, hogy majd csak a szent Péter szavára melegszem fel. Még ha ez az ostoba háboru nem ütött volna ki, elvihetne a devla, itt maradna neked Peti; de így kire hagyjalak?

— Hát minek is ment el Peti?

— Minek? minek? Mert — én is elmentem volna. El én. Csak ne rágná csúz a lábamat, meg a karom ne reszketne, meg jól látnék... Ha mindenki elment, miért maradt volna itthon ő?

— Maradhatott volna értem.

— Anyamasszony katonájának, szoknyakergetőnek! Hiszen így is csufolták, hogy cigány, hát még ha gyáva is lett volna!

— No Peti ugyan nem nagy hős. Tőlem is fél.

— Hagyd el lányom, én is féltem az édes anyádtól, Isten nyugtassa. Most is fog téled Peti félni, pedig huszár s bizonyosan megölt már egy néhány száz németet.

A falu bírja haladt el előttük az előljárással, mire abbahagyták a beszédet s Czinke cigány lekapta a süvegét. A hol az előljárásság van, ott a cigánynak hallgass a neve. A csoportozatban élénken folyt a vitakozás, meghallhatták Czinkeék.

— Fogadnunk kell őket, az bizonyos, hiszen ide fog szállani Görgey tábornok is. Hanem azért csak szegény gyalázat, hogy a magyar fut a német elől.

— Dehogyan fut! A németet csak csalogatja maga után, hogy aztán egyet se ereszen ki az országból.

— Sőt éppen itt fogja megverni a falunk alatt az egész német armádiát!

Sári tapsolt örömeiben:

— Ott lesz a Peti is! Milyen tisztesség lesz, ha ő öli meg a fővezért!

Czinke cigány nagyot fűtt a hideg levegőbe.

— Meg ha őt el nem fujja egy német ágyugolyó is így la!

Dobogás hallatszott: az előcsapat huszárai érkeztek meg s kanyarodtak le a hegyi szük utból. Aztán jöttek a csikorgó hidegben is izzadó bakák, dübörgő ágyuk, megint huszárok s egynéhány főbb tiszt társaságában Görgey. A bíró megismerte, látta őt vagy két hónapja; csak hogy akkor a falu másik végén érkezett s ezen ment el.

alapon álló politikusok az általános választói jog elvét tűzik ki lobogójukra.

Ugy látszik itt is az lesz a vége, mint Ausztriában, hogy a liberálisok szövetkeznek — testvéreikkel, szociáldemokratákkal. Valóságos politikai pikantéria, hogy ez is — Werkerle nevéhez fűződik.

A néppárt kebelében is van egy újabb momentum.

Jelöltet állít a fővárosban, a VIII-ik kerületben, Berzeviczy-vel szemben és az ott fölépő függetlenségi párti jelölttel szemben. Berzeviczy a VIII-ik kerületben kezdi veszíteni népszerűségét és a kormánypárti polgárság tekintélyes része Horánszky Nándort kínálta meg mandátumával. Horánszky azonban Berzeviczy érdekében kijelentette, hogy a Józsefváros jelöltjét nem fogadja el. A néppárt jelöltjének személyében még nem állapodott meg a párt. Allítólag Rakovszky István és Zichy János vannak kombinációba véve.

A kiben mindenki bizik, abban rendszerint nagyon sokan fognak csalatkozni. Széll Kálmán kormányzatának legeredendőbb gyöngege a jogosulatlan várakozásoknak az egész vonalon való szándékos vagy szándéktalan felbátorítása. Innen van az, hogy a miniszterelnök személye és egyénisége ma egyenes akadály annak, hogy a szabadelvű párt forrongásából egészséges pártalakulás támadjon. Most, hogy a fuzio megsértése megint felszínre vetette a belső forrongásokat, arra következtetnek az emberek, hogy a pártok végbement elkeveredésében az egyik tényezőnél hiányzott a jóhiszeműség, vagy pedig azt kell feltételezni, hogy oly activ momentumok éppen nem forogtak fenn annál a nagy salto mortálinál, mely az egymást halálosan gyűlölő pártokat egymás karjaiba vezette. És ily momentumok csakugyan nem is forogtak fenn. Maga a pártközi béke helyreállítása legfeljebb a szemben álló ellenfelek loyális küzdelme folytatását indokolta volna változott fegyverekkel, de ugyanazokon az elvi alapokon. Ha pedig elvi ellentét soha sem volt a régi és az új elemek közt, akkor milyen világításban tűnhetik fel az az évtizedes parlamenti harag, melyet a mérsékelt ellenzék, majd nemzeti párt oly kitarással folya-

tott hosszú időn át az egymást felváltó kormányok ellen.

Ezek a dilemmák, ugy halljuk, nem fognak észrevétel nélkül elenyészni a legközelebbi parlamenti ülések zajában. Valóban a legnagyobb mértékben komikussá kezd válni ez az állapot, mely a Lloyd klubban, ugy tetszik, állandóvá lett. Hiába takargatják hamuvai az alvó parazsokat, melyeket minden incidens felszít. Csak a hatalom érdekében szövetkezett politikai csoportokat látunk, a helyett, hogy az eszmék és célok határozottan megjelölt irányban tárgyalhatnának a közérdeket érintő nagy kérdésekben való állásfoglalásra nézve. Csak a személyi kultusz képes még összetartani ez enervált közjogi pártokat, melyeknek minden értékes tartalma elsorvadt egy csalhatatlannak hitt rendszer fenntartásáért vívott meddő küzdelemben.

Nem lehet a közdolgok iránt komolyan érdeklődő polgárnak undorral el nem fordulnia a befolyás érdekében üzött klubb-intrikák, a hatalom megnyergelése céljából folyó stréber versengések önző világától.

Másutt a nép és a választók döntő foruma előtt folynak le a harcok, melyek az ország sorsa intézésének mandátumát egyik vagy másik párt kezébe juttatják, nálunk titkos pactumok napfényre hozatalával fenyegetőznek a parlament marakodó urai s várják a simogató kezet, mely nyájas cizirógatással csillapítja le háborgásukat.

A nemzet megunhatta már örökösen abban a látványban gyönyörködni, hogy hogyan tessék ki egymást az ajtón a közös szálláson levő jó barátok és hogyan békitgeti őket ki minden héten egyszer a békités művészetének a kenetesség olajától csepegő szakállu nagymestere. Tetteket várunk, a recriminációkat végezzék el egymás közt. Politikai pikantériákból nem lakhatik jól a koldusboton tengődő magyar nép.

Ebből a szempontból pedig igazán csak örvendetes volna, ha a természetes, vagy kiválás utján mielőbb újra végbemenne a megnövekedett szabadelvű párt elkerülhetetlen difúziója, melyre Falk legutóbbi ujévi beszéde megadta az első lökést.

Szilágyi is megsértődött.

Ha Széll Kálmán miniszterelnök azt hitte, hogy a Falk Miksa ujévi beszéde miatt támadt affér könnyedén, simán lesz elintéztető s mindössze egy kis formáságon kell majd átesnie, ma már kénytelen belátni, hogy az ügy elintézése mégsem lesz olyan nagyon egyszerű.

Nem csak Apponyiék vették igen zokon a dolgot, hanem a disszidensek is és Szilágyi Dezső különösen energikusan lépett föl.

Igen jól értesült helyről erre nézve a következő tudósítást kapjuk:

Szilágyi Dezső tegnapelőtt tudomására juttatta a miniszterelnöknek, hogy ő maga részéről is a leghatározottabban megkívánja, hogy a szabadelvű párt a Falk Miksa ujévi beszéde dolgában tartson értekezletet és hogy azon a konferencián a dolog alaposan reparáltassék.

Kívánja ezt azért, mert úgy fogja föl Falk Miksa kijelentését, hogy azoknak az éle nemcsak Apponyiék ellen fordul, de fölülte bántó a disszidensekre nézve és így tehát ő rá nézve is.

Azonosítja magát tehát Szilágyi a volt nemzeti pártiakkal, hogy a pártkonferencia tartassék meg. Ámde nem hajlandó beérni azzal, a mit terveznek, hogy tudniillik Falk nyilvánítsa ki, hogy szavait félremagyarázták, mert ő a kormánypárt tagjai közül senkit sem akart megbántani.

Kívánja Szilágyi a leghatározottabban azt is, hogy tisztáztassék a kérdés a tekintetben: *ha vajjon a szabadelvű-párt maradt-e olyan, mint a milyen volt Bánffy alatt.*

Erre nézve követeli, hogy maga a miniszterelnök tegyen félre nem érthető enunziációkat a nyilvánosság előtt, kifejtven, hogy a disszidensek visszatérése dolgában mily megállapodások történtek és elmondván, hogy a disszidensek lényeges változtatásokat kötöttek ki maguknak a párt további irányára nézve. Vagyis követeli Szilágyi Falk Miksának a dezavválását a tekintetben, hogy a pártban változás nem történt és hogy csak numerikus nagyobbodásról lehet szó.

Ha a mennyiben a reparáció nem történik meg ilyenképen, ugy Szilágyi, — miként ezt a miniszterelnökkel a maga és a disszidensek nevében tudatta, — el van határozva rá,

Előlépett kellő hivatalos tekintéllyel, egyet köszörült a torkán s ünnepélyesen megkezdte mondókáját:

— Méltóságos tábornok úr!
— Méltóságos tábornok úr!

Mikor harmadszor is elmondta ezt, egyszerre izzadni kezdett a homloka. Az az átkozott tanító valami cifra szóval kezdte a számára írt beszédet, alig tudta betanulni s iholla, már is elfelejtette. Ijedten nyúlt a zsebébe, hogy a papirost elővegye s rémülten kellett tapasztalnia, hogy a pompás beszédet másik zsebében felejtette. Zavarában megragadta a mi zsebében éppen a markába akadt s előhúzott egy — jókora pálinkás üveget.

Az előjáróság szája egyszerre hosszúra nyúlt, a mosolyok már legrosszabbat ígérték a következő bíróválasztásra, midőn a tábornok megszólalt:

— Köszönöm a szives fogadtatást, tartsa meg kelmeteket is a magyarok Istene. Bíró uramnak külön köszönöm a melegítő italt, ilyen kutyá hidegben elkél a katonaeMBERnek. Azzal elvette a palackot s egyet húzott belőle.

Akkora éljenzés támadt erre, mintha győzelmes csatából érkeznének a honvédek. A magyar sereg a lakosok riadó éljenzése közt vonult a faluba, ölelték az érkezőket, úgy, hogy pár percz alatt felbomlott minden rend s a

sereg az előőrök kivételével rövid idő mulva lepihenhetett a vendégszerető házakban. Minél módosabb gazda, annál több vendéget látott; a falu szélére már csak 2—3 jutott egy-egy házra, Czinke cigánynak éppen csak egy cigány huszár: Peti.

II.

Peti a köpenyegét terítette a putri felső nyílására, hogy legalább addig ne essék be a hó, míg ő itthon van. Holnap ugyanis megy tovább, hiába a szép Sári minden könyörgése.

— Nem lehet, a generálist én el nem tudom hagyni. Mindenki gúnyolt, bosszantott. Egyszer aztán valamelyik falunkbeli legény azt találta mondani, hogy no hát ha cigány vagyok, meg is érdelem, hogy olyan lány legyen a feleségem, mint te — s mondott még valamit. Nem tudom, mit tettem, nem voltam eszemnél, de mire magamhoz tértem, a csúfolódó örökre megnémult. Ott feküdt előttem véresen.

— Peti fiam, Peti fiam, mire vetemedtél!

— Hát az a gazember mire vetemedett?

Persze vasra vertek engem s délre ki is mondták rám a halált. Az ítélet, megerősítése előtt azonban magához vitetett Görgey s elmondatta velem még egyszer a történetet . . .

— S kegyelmet adott?

— Azt, de hogy ne ingerelhessenek ezen-

tul, saját tisztiszolgájává tett. Azóta van becsületem, de azóta én nekem kötelességem mindenkit odahagyni s védeni a generálist!

— Es meghalni érte?

— Azt is!

Czinke cigány nagyon hitetlenül rázta az egészre a fejét s csöndesen mormogott a bajusza alatt.

— Nem lehet az . . . Nem lehet az . . . hát csakugyan volnának becsületes, jó emberek a világon?

Nem sokáig törhette rajta a fejét, mert hirtelen az összes utcákon megerődött a dob, megharsant a trombita. Verték és futtak a riadót s ebbe az örült zsvajba mint valami pokoli kíséret riadt bele egy-egy ló horkanása, egy rikácsoló vezényszó, egy dühös káromkodás. Aztán mindig kevesebb lett a zsvaj, végre átment az egész egyforma, ütemszerű lötopogásba, bakkancs-kopogásba, ágyüzörzésbe. A sereg kivonult a falu tulsó végén, az innessen vissza húzódtak a felállítva volt előőrök s messziről már új robogás hallatszott.

Az ellenség közeledett.

III.

Peti volt az utolsó, a ki elbúcsuzott. Nagyon nehéz volt az a búcsuzás. Egyik sem sirt, de mindenik szeretett vol a. Talán éppen azért esett annyira nehezükre.

hogyan a dologból, tekintet nélkül Apponyiek magatartására, levonja a konzekvenciákat.

És mert hát Szilágyi tudvalevőleg nem ismeri a tréfát: a január 14-én este megtartandó szabadelvű párti értekezlet igen érdekesnek ígérkezik. Széll Kálmán aligha fog kitérni Szilágyi Dezső kívánságai elől, mert különben a disszidensek, és külön Szilágyival, kétségkívül azonnal elhagyják a pártot, a mi most, a választások előtt, ugyancsak kellemetlen volna Széllnek.

Az autonomia ujéve.

Falk dr. a nemzeti pártnak csinált kellemetlen újévet; lapja, a Pester Lloyd a katolikus autonomia barátainak új esztendejét kívánja megrontani.

Vettük észre már eddig is azt a törekvést a kormány részéről, hogy a katolikus autonomiai mozgalmakat nem óhajtja sikerre vezetni. Nem értjük ma sem miért nem fél a magyar kormány az oláh és a szerb görög keletiek autonomiájától s miért követ el mégis mindent a magyar állam alapját képező katolikus vallás autonomiája ellen? Most pedig a Pester Lloyd hoz egy tervezetet a kath. autonomiáról, mely nem egyéb, mint az egész fontos kérdésnek eltemetése.

Fáj ezt a tervezetet olvasnunk, mert világosan látjuk belőle, hogy az oly nagy reményekkel megindult kath. autonomiai munkálatok felett a lélekharangot huzzák. Pedig mindennek nem kellett volna így történnie.

Talán erre már az utolsó órában felébredünk erőnk és jogaink tudatára s a fenyegető veszély felébreszti álmukból a közönyösen szunyódókat is! A katolikus autonomia mealkotása, nemzeti, állami és társadalmi érdek, a ki ellene van, az a magyarságnak van ellene.

Autonomiai képviselőinket pedig kérjük, ne halaszszák továbbra is ezt a fontos kérdést, nehogy az idén még veszélyesebb támadás érje a kezükre bizott ügyet!

Ime a P. Lloyd kath. autonomiájának főelvei: Tekintettel a püspöki szervezetre s a legtöbb patronátusra az országos szervezkedéstől el kell tekinteni, hanem csakis egyházmegyei és hitközségi autonomia szervezhető. Az

országos szervezet helyett a kultuszminisztériummal kapcsolatban huszonöt tagu egyházi bizottságot nevezze ki a király a miniszter előterjesztésére ötvenkint, tizennyolcz világi katolikusból és hét püspökből, a bizottság elnöke a hercegprímás, aki mellé egy világi társat is nevezze a király. Az egyházi bizottság feloszlik: 1. egyházi igazgatás, 2. iskolaügy 3. gazdasági és pénzügyi albizottságra, melyek mindegyike hetenkint tartana ülést. Az üléseken a kultuszminisztérium szakelődői bemutatnák az autonomia elé utalt ügyek elintézését, melyet ha a bizottság helybenhagy az a referádán feljegyeztetnék, az esetleges ellenvélemény pedig — mely azonban a minisztériumot nem kötné — mint óhajtás a miniszter elé terjesztetnék. Három tag elégséges a határozatra, ha három tag sem jelennek meg, a miniszteri elintézés akadálytalanul végrehajtható. Az albizottságok havonként jelentést tesznek a főbizottságnak ez esetleg többször is ülésezhetne oly ügyekben, melyeket az albizottság, vagy a miniszter eléje utal. Azt, hogy mi tartozzék e hármaz bizottsághoz külön kellene megállapítani (hogy kire vár a feladat, arról hallgat a »P. Lloyd«). A minisztert sem az albizottság, sem a plénum határozata nem kötné, de az oly ügyekben, melyek a korona elintézéséhez tartoznak, az egyházi bizottság hozzájárulását vagy előterjesztését is be kellene mutatni.

Az egyházi bizottság munkakörét szintén szabályzat állapítja meg (ki készíti ezt a szabályzatot, arról hallgat az irás), a kir. ellenőrző bizottság feladata a plénumhoz utaltatnék s az ellenőrző bizottság felszólaltatnék. Sem az egyházi bizottságnak sem az albizottságnak nem volna joguk arra, hogy valamely hatósággal, vagy bárkivel akár írásban, akár szóban érintkezessenek.

E tervezet mellett, folytatja a »P. Lloyd« minden püspök független egyházfejedelem maradna, a mennyiben semmiféle központi szervezetnek sem alája, sem melléje nem rendelhetnék, a mi a hierarchiai szervezet mellett az autonomiánál el nem kerülhető, a királyi patronátus is érintetlenül maradna s mindamellett az ügyek szabályosan és gyorsan intézhetnének.

Az egybehívott kongresszusnak kellene az egyházmegyei bizottságok szervezését több vonásokban megállapítani, tekintettel az erdélyi kath. Státusz szervezetére. Az egyházmegyei bizottság is huszonöt tagból állana s ennek szabályzatát a kongresszus készítené el, valamint az dolgozna a hitközségek számára is szervezetet, mely a püspöki karhoz jóváhagyás végett felterjesztetvén a kongresszus bezáratnék. Ha az egyházmegyei albizottságok kívánnák, az

országos kath. gyűlés is egybehívható volna a korona és a kormány előzetes hozzájárulása mellett, melyen a katolikusok előadhatnák óhajtásaikat. Ennél többet a katolikusok a »P. Lloyd« szerint el nem érhetnek.

Riport a jégről.

Fiatalszivek amire régen vágytak, s ami nélkül a tél olyan kietlen zord volna, — a természetre ráborult a nagy fehér tündérfátyol, előkerült ismét a Halifax s riportot írunk a jégről.

Hogy földre szállt az első hópihe, — megszegyelte magát a hideg is és csonttá fagyasztott mindent. Gyönyörű virágos kertet varázsolt a városligeti tóból s hólepte táj, zuzmárás vén füzek közzé oda költözött az élet. Hiába versenyeznének ezzel a kerttel a délszak pálmái alatt ringó illatos virágok s a májusi napsugár éltető melege hiába akarna szebb tavaszt teremteni, mint ez a deres fejű vén január. Szebb rózsákat az arcok piros üdeségénél, édesebb csalogány-dalt, mint az a csengő nevetés, mely oly sűrűn hangzik fel a jég hátán — hiába keresnénk.

Tegnapelőtt nyílt meg a jégpálya s két nap már ott találkoztak Nagyvárad legszebb hölgyei s ott gyönyörködött bennük a világ, mert nagy gyönyörűséget okoz ám az életvidor, pajzán fiatalság s azok a tova sikló szőke . . . barna haju virágszálak, melyek ott virítanak a befagyott tó felett . . . s az a zene, a kacagás, mely csak a tiszta szivekből törhet ki azon az ezüst csengésű hangon.

A vén füzek, óh azok a vén füzek, olyan nagyon örültek a viszontlátásnak s úgy mosolyogtak s fehér hógunyájuk alól talán még ki is kíváncsították már a rügyeik, hiszen olyan szép tavaszt láttak s úgy hevítette őket a szívek melege.

Egész nap csörgős szának közlekedtek a Városligetben, rövid idő alatt benépesedett az egész környék. Várad központja most a jégpálya lett, ami nagyon is érthető, mert kellemesebb szórakozás, jobb időöltés másutt nem található. Talán ennek lehet tulajdonítani azt is, hogy egyre nő Halifax hiveinek száma s egyre nő a — *Rákay* népszerűsége, aki valósággal ennek a sportnak él.

Összeszedtük bokráta azokat a szép virágokat, akik állandóan, vagy legalább is sűrűn fogják felkeresni a városligeti jégpályát s közre adjuk a névsort, hogy gyönyörködhessen benne mindenki s fogalma legyen mindenkinek arról a tündér-világról, mely most a Városliget fái alatt van.

A névsor a következő:

Cseresznyés nővérek, Papp Aranka, Harmathy nővérek, Kovács Emma, Bárczy Rózsika, Mihályházy Margit, Keledy nővérek, Székely Irma és Aranka, Markus Rózsika, Czvekk Ilonka, Bócz Ilonka, Szokoly nővérek, Berger Irén, Hegedüs Irén, Ujházy Irma, Kemény nővérek, Áron nővérek, Kurländer Margit, Rácz Ilonka, Mittheiler Jolán, Böszörményi Matild, Bozóky Nóra, Déry Mariska, Novák nővérek, Papp nővérek, Erdélyi Mariska, Bródy nővérek, Persz Aranka, Dús Piroška, Hegyesy nővérek, Czeglédy Stefike, Beöthy Ilonka, Ficsek Margit, Hlatky Margit, Kiss Anna, Zaturczky Paula, Tóth Margit, Döme Kamilla, Franczéli Gabriella, Szeghy Ilonka, Schwartz Margit, Brüll Adél, Wertheimstein nővérek, Magyar Erzsike, Juricskai Ilonka stb. stb.

Hiányos még e névsor, negyedrésze sincs itt még a Városliget állandó látogatóinak. Pedig a szezon alatt mennyivel fog még felszaporodni ez a gyönyörű gárda? Ms.

Az öreg Czinke cigány előkeresett valami régi üveget.

— Nesze fiam . . . a generálisnak. Ha nagy hideg lesz, ha elfárad, légy mellette, adj belőle neki. Régi jó időkből maradt, a lakodalmatokra tartogattam, de a generálisért . . . a generálisért odaadnám a véretem is.

Még egy csók — aztán a huszár ott lovagol a tábornok mellett. Egyenesen melléje ugrott.

— Tábornok urnak alássan jelentem, jó italt szereztem a hidegre. Csak Petinek tüssék szólani, ha egy jó korty melegítő kell.

— Majd melegít nekünk más; mormogta Görgey s aggodalmasan nézett körül a terepen. Az erdős dombok felől a kopasz fák közt mintha valami fekete tömeg mozgott volna kétfelől is.

IV.

Bíró uram összeharagolta az egész falut s úgy olvasott fel nekik egy hosszú névsort. Mindenik névre jajszó fakadt egy-egy asszony, egy-egy leány ajkán: a névsorban a csatában elesett falubehek voltak.

Czinke Sári is figyelemmel hallgatta s mikor a bíró letette a papirost, örömprepesve kiáltott fel:

— Hal' Istennek! Peti él!

A bíró másik papirost vett elő.

— A Peti? Bizony leányom odapusztult az is, de bátrabban, mint a többi. Az ő esetét kü-

lön írta meg a kapitánya. Két órai csatározás után a generális rosszul kezdte magát érezni s félték, hogy akkor az egész csata elvesz, ha ő kidől. Egy pohár italt kért s egyik tiszt sem adhatott neki, mert egyiknek sem volt. Valamelyiknek eszébe jutott a Peti jelentése s utána nézett a fiúnak. Ott vigyázott az a generális lovára egy ház mögött. Egy intésre ott termett a generális mellett s odanyújtotta az üveget:

— Parancsoljon az életemmel is, generális ur!

— Ebben a perczen egy golyó szíven találta. De halála után vitézségi érmet kapott s győzelem után katonai pompával temették el . . . Büszke lehetsz rá leányom.

Nem szólt rá Sári egy szót sem, nem sírt, nem is átkozódott. Nagy csapásra kicsiny orvoság volna a könny. De az öreg Czinke cigány nagyon rázogatta az öklét hazamenet.

— Büszke lehetsz rá, büszke . . . Persze, szép volt a temetése, de mit ért az? Ő megölt egy embert a kedveséért, őt meg megölte a gazdája egy pohár italért . . . S ezt úgy hívják, hogy igazság . . . Hej, csak nem jó hinni az uraknak! Nincs igazság, nincs becsületes ember a földön, csak mi cigányok . . .

Tovább nem folytatta az öreg az elmélkedést, mert eszébe jutott, hogy a Petinek adott pompás italt is az alispán ur pinczéből »szerezte« — közön-kézen, régi jobb időkben.

UJDONSAGOK.

A h é t r ől.

No hála Istennek! Ezen is tul vagyunk.

Ez a felkiáltás hangzik ma mindenfelé.

Mindenek előtt Falk drnak van oka nagyot sóhajtani. Annyit mosdatta az egész magyar sajtó, hogy a Pester Lloyd nem volt elég törülközőnek.

Falk keserves nyilatkozatából látszott, hogy jobban fájt neki ez a »tapogatás«, mint a nemzeti pártnak az ő támadása.

Bizennyal nem gondolta meg Falk a ki-rohanás előtt, hogy hát voltaképpen melyik félnek van oka inkább aggódni az eleve-néért?

Ezért sóhajtott fel 3 királyok napján megkönnyebbülten:

— Csakhogy ezen is tustem!

A leányszobákban is nagy a készülődés, a sugdosózás.

— Te Margit, ha a jogász bábra el nem megyünk, én — én a kutha ugram!

— Hátha elmegy és a második négyes alatt petrezselymet árulsz?

— Oh, akkor menten meghalok a bál-teremben!

— Látod, nekem nem kell félnem. En egész biztosan tudom, hogy ott lesz Sándor s akkor a második négyesem biztos. Te, micsoda csárdást fogunk utána járni! Megint olyan szép dolgokat fog nekem beszélni, mint tavaly s olyan boldog leszek!

— Ugy? Es miket sugott?

— Pszt — kis lánynak arról nem szabad tudnia. Majd neked is fog akadni olyan Sándor féled...

— Mint a tiéd?

— Olyan ugyan nem, de megközelítheti. Aztán neked is fog beszélni, miközben tüze-sen megforgat, úgy, hogy egész erővel át kell karolnotok egymás derekát...

— Jaj, beh furcsa lehet az! Milyen kár, hogy mostanáig nem lehetett meg-próbálni!

— Megpróbáljuk kedden. Vége a tánc-talalomnak!

— Hát Istennek! Csakhogy tul vagyunk rajta.

A papák pedig majd hamvazó szerdán sóhajtának fel:

— No én csak tustem rajta; hanem hogy a hitelezők hogyan fogják ezt a siker-telen hadjáratot megúszni, az a böjt titka. Ugy sejttem, böjtosen.

Vannak azonban lények, a kik már ja-nuár óta semmit sem törődnek a tempus vetitummal s ugyancsak járják nap-nap után a polkát meg a czeppedit — az utcán, a hóban.

Hivatalos címük népszámlálási biztós, hatóság jelleggel és laponként 2 pengő kraj-czáryai bérrrel 15 napra.

Lapunk egyik szép reményekkel pövekő fiatal munkatársa buzgón jegyzi ebbeli ta-pasztalait s mint értesültünk, 15 napi kaland-jait új Robinzonná fogja feldolgozni. Ideális lelkületű ifjú, a ki magáról (192 émről) szemlélvén a világ folyását, könnyen talál a számok közt is poézist.

De azért most, mikor a számláló biz-tosi dicsőség napja alkonyulóban van, ő is együtt sóhajtja valamennyi 79 kollégájával egyetemben:

— Azt gondoltam, soha sem lesz vége!

*

Csak egy valaki búsul — azaz hogy két valaki: a Színházi Ujság szerkesztője és ki-adója.

Két hónap alatt sikerült a szavazóla-pok által elérni, hogy közel 50,000 példányt adhatták el lapjukból.

(Megközelíti a mi lapunk példány-számát. Kiadó.)

(Igen? Akkor kérünk fizetésemelést, de sürgősen! Szerkesztőség.)

Micsoda jövedelem! Micsoda forgalom! Még arany-éremre is telt belőle a legszebb színész nő, *Batizfalvy Gizella* számára! Micsoda kár, hogy ez nem folyik tovább így! Inkább kerítenének még egy arany-érmet Nyá-ray legtürelmesebb hitelezőjének is...

Ezért sóhajt fel most két valaki a Szín-házi Ujságnál, elmélyedve nagy gondola-tokba:

— Beh kár, hogy ez a hét nem tar-tott örökké!

*

Rózsák nyílnak a hóban, ibolya illatozik a fagyott zuzmára közt.

Egy 77 éves honvéd őrnagyról tudja egész Nagyvárad, hogy eljegyzett egy 17 éves bájos leánykát.

És azt is tudják róluk, hogy nincs náluk boldogabb jegyepár Nagyváradon. Bizony-nyal mind a ketten meg vannak róla győ-ződve, hogy ennek a multheti boldogságuk-nak, soha, soha sem lesz vége...

Rózsák nyílnak a hóban, ibolya illato-zik a fagyott zuzmára közt... Igen, igen, a virágról mindig azt szereljük hinni, hogy soha sem lesz vége... *Aliquis.*

Szünik a járvány.

— A járványbizottság ülése. —

A kanyaró járvány Nagyváradon az utóbbi hetekben számszerűleg ha nem is, de jellegét tekintve szelidebb, mint december hó első felében.

Az úvjárosi elemi iskolák és az összes óvodák a kanyaró miatt tudvalevőleg január hó 3-ig zárva voltak, most azonban egy inté-zet kivételével az összes iskolákat és óvodákat megnyitották.

A járványbizottság tegnap délután ülést tartott, melyen dr. *Baróthy Akos* városi fő-orvos terjesztette elő jelentését a kanyaró járvány állásáról. Dr. *Grósz Albert* elnök, dr. *Baróthy Akos*, dr. *Papp Oszkár*, *Nyiry György*, *Guttman József*, dr. *Kutiák Agoston*, dr. *Kon-rád Márk*, dr. *Nemes Aron* és *Szűcs Dezső* jegyző voltak jelen.

Dr. *Baróthy Akos* előterjesztette, hogy kanyaró eset Nagyváradon december hó 1-től 31-ig 378 esetben lett bejelentve, és pedig Újvároson 260, Olasziban 53, Velence-Vár-alján 65. Kor szerint előfordult 0—5 évesig 146, megbetegülés 5—10 évesig 56 eset, 10—20 évesig 7 eset és 20 éven felülénél 1 eset. Ezekből látszik, hogy a járvány különösen az öt éven aluli gyermekeket támadja meg. A megbetegütek közül 125 nem járt sem isko-lába, sem óvodába.

A nagyteleki-utcai Immaculata intézetben 16 kanyaró megbetegülés fordult elő s az elő-ljáróság maga kérte, hogy az intézet iskoláinak bezárását hosszabbítsa meg a bizottság. A pol-gármester január 18-ig az intézet összes isko-láinak bezárását elrendelte. Kéri a főorvos, hogy ezt jóváhagyólag vegyék tudomásul.

Jelenti továbbá, hogy a kanyaró esetek bejelentése és így a megbetegülések most már gyérebbek. A halálozás is kevesebb, mert a míg december első felében 11 gyermek halt el kanyaróban, decz. 15-től 31-ig már csak 4 halálozást okozott a járvány.

Dr. *Grósz Albert* mindenben helyesli a városi főorvos jelentését. A megbetegülések csökkenéséből azt látja, hogy azok a gyerme-kek, akiknek hajlamuk volt a kanyaróra, már tustek azon.

A főorvos jelentését egyhangulag elfogad-ták s így az Immaculata intézet kivételével az összes iskolák és óvodákban megkezdődtek a tanítások.

TAJÉKOZTATO.

Január 7. Megyei közigazgatási bizottság ülése, d. e. 10 órákor.

Január 7. A koldusápoló egyesület közgyűlése d. u. fél 5 órákor.

Január 10. Városi közgyűlés.

Január 20. Kamarai béltagok választása.

Január 20. Az ipartestület évi közgyűlése a tüzőltő ór-tányán d. e. 9. órákor.

* **Vizkereszt.** A r. kath. egyház ma ismét ünnepet ül, Vizkeresztet. Háromkirályok ünne-pének is nevezik e napot, annak az emlékeze-tére, midőn a keleti csillag által vezetve a há-rom királyok — a pogány világ képviselői, — ajándékokkal kedveskedve, felkeresték a kisded Jézust s leborulva imádták. A templomokban már tegnap délután végezték a vizszentelést, azonkívül szokásos az ajtók fölé az évszámot és G. M. B. (Gáspár, Menyhért, Boldizsár) be-tűket felírni a három királyok emlékére. A templomokban ünnepélyes istentiszteletek lesz-nek az ünnep alkalmából. Istentisztelet alatt a templomokban gyűjtést rendeznek az *afrikai missziók* segélyezésére, melyeknek egyik célja megszüntetni, vagy legalább egyelőre kevesbi-teni a rabszolgakereskedést.

* **Kékuss utódja.** Dr. *Takács Menyhért*, a jászói premontrei kanonokrend prépost-prelátusa a napokban elhunyt *Kékuss Vidor* tanár meg-üresedett tanszékére a nagyváradai főgimná-ziumhoz *Beke B.* prelátusi titkár nevezte ki, ki egy ízben volt már Váradon alkalmazva.

* **A románok Karácsonya.** Gör. kath. és gör. keleti polgártársaink holnap, hétfőn ülik meg az Üdvözítő születésének emlékünnepe-t, a szent Karácsonyt. Az ünnep mindhárom nap-ján a templomokban ünnepélyes isteni tiszte-letek lesznek. A nagyváradai gör. kath. székes-egyházban holnap, hétfőn reggel 4 órákor ma-tutinum. Délelőtt fél 9 órákor ünnepélyes szent mise, melyen *Pável Mihály* püspök pon-tifikál, a káptalan tagjai és az udvari papság segédletével. Az ünnepi szent beszédet dr. *Bulk Kornél* püspöki titkár tartja. Délután 3 órákor vespere. Kedden, január 8-án reggel 6 órákor matutinum, délelőtt 9 órákor szent mise, a melyet a káptalan tagjai szolgáltattak. Délután 3 órákor vespere. Szerdán, január 9-én reggel matutinum, délelőtt 9 órákor szent mise s délután vespere. A karácsonyi ünne-pélyes istentiszteletek a Nagyhid melletti gör. kath. román és a Széchenyi-téri ruthén tem-plomokban is ilyen sorrendben tartatnak meg.

* **A népszámlálás mizeriái.** A népszámlálással talán sehol sincs annyi baj, mint Nagyváradon, a mi abból következik, hogy a hatóság nem készítette jól elő a dolgot. A közönség indolenciájának, sőt sok esetben rosszakaratának szintén jó része van a zürzavarban. Egyesek a legképtelenebb és legnevetségesebb dolgokat írják be a népszámláló lap rovataiba. Igen sok háznál pedig nem találják otthon a népszámláló díztosok a lakosokat, ami nagyon hátráltatja az összeírást. Most tűnik ki a város szűkmarkuságának is a hátránya. Nagyvárad városa a falukra kiszabott 3 korona napi díjat állapította meg, ami olyan csekély, hogy nem egy buzgóbb s a város külső részére beosztott számláló biztos, ha eredményt akar elérni, alig mehet délben haza s így élelemre elkölti a napdíjat. Ha pedig hazamegy délben, alig dolgozhat a területén valamit a nap rövidsége miatt. Szóval alig hisszük, hogy befejezik január 10-re az összeírást s ha ez meg is történik, pontos adataink nem lesznek.

* **Könyörület.** A szegény ember sorsa csak annyiban változatos, hogy nyárban a szegénységbántja, télen a nyomor. Minden időszakban rá szorul a könyörületre, de ily kegyetlen télen bűn volna nem adni segílyt. A sz. Antal kenyere mellett, ugy látszik, más kenyérre is van szükség városunkban, ez indította városunk köztisztelőiben álló polgármesterének nejét a következő felszólítás közzétételére:

Városunkban uralkodó szegénység és a téli munka hiány az éhező lakosság számát nagy mérvben megszorította, elannyira, hogy társadalmi segílyre is szükség van.

Tisztelettel kérem, hogy e tárgyban *folyó január hó 6-án d. u. 3 órakor* a »Fekete Sas« vendéglő alsó étkező termében tartandó értekezleten megjelenjen méltóztassék.

Nagyvárad, 1901. január 4-én.

Dr. Bulyovszky Józsefné

E meghívóhoz azt jegyzi még az értekezlet összehívója, hogy mindazok a helybeli jótékony nőegyletek t. tagja és az ezen ügy iránt érdeklődő t. hölgyek, kik tévedésből meghívót nem kaptak volna, — az értekezleten részt venni szíveskedjenek.

* **Hymen.** Lakos István ökrösi gazdálkodó eljegyezte Kádár János nagykereskedő kedves és szeretetreméltó testvérét, *Mariskát*.

* **Elmaradt felolvasó estély.** A nagyvárad-i réti népkör mára tervezett felolvasó estélye, közbejött akadályok miatt, a jövő vasárnapra lett halasztva.

* **A katolikus autonómiai kongresszusra** egyházmegyei papi képviselővé az elhunyt Mamuzsich Mátyás helyébe, a papság szavazatával dr. *Valihora* Ágoston prigl.-szentiváni plebános és pápai káplán választott meg.

* **Korcsolya pálya az utcákon.** A pár nap óta tartó hideg idő ugy látszik, állandó lesz. A Körözs vize a legtöbb helyen már teljesen befagyott. A jégszállítást nagy erővel megkezdték, a múlt évek tapasztalatain okulva, nehogy üresen maradjanak a jégvermek s a jéggyárra, vagy messze vidékre szoruljanak ismét. — Annál rosszabbul vagyunk az utcái járdákkal. A főkapitány kiadta a szigorú rendeletet, hogy mindenki takarítsa el a háza elől a havat, jeget s homokkal, vagy hamuval hintesse be a gyalogjárót. De ennek nem sok fogantja lett egyeseknél. Tegnap 50 feljelentés érkezett a kapitányi hivatalhoz, azon házigazdák és kereskedők ellen, akik nem tartották be a rendeletet. Ezeket megbüntetik és igen helyesen. Minél szigorubb lesz a büntetés, annál többen fognak okulni rajta. De különösnek találjuk, hogy a feljelentettek között nem ta-

láljuk Nagyvárad városát, pedig ennek kellene lenni a legelső között, mert a legtöbb városi épület előtt se hirt, se hamva a homokozásnak s olyan sikos a városi épületek előtt a járda, hogy bátran kiadhatnák korcsolya pályának. Azonkívül szerény véleményünk szerint a városnak a kötelességébe tartoznak az átjárók, hidak gondozása s ezeket is fel kellene, a hol a körülmények kívánják, homokolni. Vagy megvárja a város, míg az ő hanyagságáról valamely szerencsétlenség tesz tanubizonyságot. Helyén való lenne, ha a teljeltettek között Nagyvárad városát is felvették. Vagy az a helyes és indokolt rendelet csak a polgárságra kötelező?

* **A hétről.**

Mi különbség van Pongráczius és a náthás ember között?

— Pongrácz fagyos szent, a náthás ember pedig *tisz-szent*.

*

— Tisza Kálmán nem volt az ujévi gratulálók között. Az öreg közlegény csak *komandirozni* szeret, de nem *tisztelegni!*

*

Miért lépsz oly nagyokat?

— Hogy ne lépnék nagyokat, mikor át kell lépnem az új század küszöbét.

*

Falk a régi gárdát vezette a miniszterelnök elé. A régi gárda szeretne új gárda is lenni a választások után. (*Kakas Márton.*)

* **Sorshuzás és sorozás.** Az 1880-ik évben született s a sorozáson az I. korosztályt képező nagyvárad-i illetőségű hadkötelesek részére február hó 10-én délelőtt 9 órakor tartják meg a sorshuzást, a kisvárosháza sorozó termében. A sorshuzás bizottsági elnöke *Darvassy* Lajos katonai tanácsos, jegyzője: *Markus* István fogalmazó. A kihuzott sorszám rendje szerint lesz az illető besorozott egyén a közöshadsereg, vagy a honvédség, vagy ezek póttartalékába helyezve. A sorshuzáson a hadkötelesek vagy személyesen jelennek meg, vagy megbízottjuk által képviseltetik magokat. A sorozások Nagyváradon *márczius* hó 21., 22., 23. és 25-én lesz. A sorozó bizottság következőképpen alakult meg: elnök dr. *Bulyovszky* József polgármester, bizottsági tagok: *Darvassy* Lajos katonai tanácsos, dr. *Baróthy* Ákos főorvos, jegyző *Markus* István katonai fogalmazó.

* **Megérte a harmadik századot.** Rómából jelentik: Cavalliere Filippo Baccelli tegnap ülte meg 104-ik születésnapját. 1797. január elsején született és így most már három évszázadot ért meg. Családja pápai érzelmű. Legidősebb fia Pietro Baccelli, a ki most 79 éves, s római községtanács klerikális pártjának vezére. Az öreg Baccellinek, a ki születésnapján családjának 56 sarjdekát látta ma körül, a pápa áldását küldte. — Hasonló ember akadt Németországban. U. i. Németország legidősebb papja jelenleg Barnowski prépost Tiefenbanban Marienwerder mellett. Nem régen mult 102 éves. Ily magas kora dacára egész 1901. jan. 1-ig működött mint szóok. Most is, nem hangja hagyta el, hanem hallása.

* **A zenekedvelők hangversenye.** Kiemelkedő művészeti esemény lesz a zenekedvelőknek idej első hangversenye, melynek ideje január 20-án délután 5 órában van megállapítva. A derék filharmonikusok kitűnő karmesterük, *Vomácska* József tanár vezetése alatt szorgosan készülnek ez első hangversenyükre, s mely siker dolgában bizonyára felül fogja mulni az előző évek hangversenyeit. Az öt pontból álló műsor minden egyes száma zenei »sláger«. Szóló számokkal részt vesznek Feinsilber Irén kisasszony, a zeneiskola kiművelési osztálya,

utolsó évfolyamának nagytehetségű növendéke, aki Mendelssohn hangversenyének két első tételét játsza zongorakiséret mellett és Papp János a szintársulat szép hangú bariton éneke, ak, egy műdalt énekel. A zenekar egy Händel-féle hangversenyt játszik, melynek hegedű-szólóját Tomm Béla tanár, cello-szólóját Szmazsenka Ernő látják el, továbbá egy dallamos és bájosan könnyed Haydn-féle szimfoniát, melynek fuvolva szólóját Rothbart Nándor, a bécsi konzervatórium végzett fuvolása játsza, végül Beliczay Antalnak egy igen hangulatos Andantóját.

A vezetőség felkért bennünket a következő közlésére:

Hangversenyünk időpontját január 20-ában állapítottuk meg. A siker érdekében kívánatos, hogy a még hátra lévő próbákön minden működő tag pontosan megjelenjen. Kérjük tehát az egylet működő tagjait, hogy ugy a holnap — hétfőn — este 8 órakor a szokott helyen megtartandó próbán, mint a következő csütörtöki és hétfői próbákön pontosan és teljes számban résztvenni szíveskedjenek, mert a hangversenyen csak azok működhetnek közre, akik ez utolsó próbákön megjelennek.

Vomácska József,
karnagy.

Réz Mihály,
etnök.

* **Uj kamarás.** A tegnapi hivatalos egy közszereletben álló biharmegyei fiatal ember kitüntetését hozza. Ő Felsége a király *Klobusiczky* László petri-i lakos cs. és kir. tartalékos huszárhadnagyot a 2. számú huszár ezrednél császári és királyi kamarássá nevezte ki. Az új kamarás Budapestre utazott, hogy *Apponyi* Albert gróf kezébe az esküt letegye.

* **Rómából** érkezett tudósításunk szerint a jubileumi zárandokok számát már összeadták. Az eredmény az, hogy 230 külön vonat csak zárandokokat szállított, kiknek száma megüti a 800,000 számot.

* **Temetés.** Tegnap délelőtt helyezték örök nyugalomra néhai *Lobotka* István székesegyházi egyházi hült tetemeit. A maró hideg dacára nagy számu résztvevő közönség volt jelen a végső tisztességtételen. *Vinkler* József v. püspök, nagyprépost, *Falotay* László és *Felszer* Antal kanonokok, *Halász* Gyula papneveldei lelkiigazgató és *Nyáry* Ignác egyhm. könyvtárnok szintén megjelentek a temetésen. A háznál és a temetőben a gyászmisét *Dencs* János cz. kanonok végezte segédlettel. — A diszes temetést Germán Károly keresztény temetkezési intézete rendezte.

* **Téli szezon.** Ugy látszik, a színház mellett felpezsdül a téli élet Nagyváradon. Azt gondolták sokan, hogy a téli színház tönkreteszi a vendéglőket, kávéházakat és a cigányokat. S azóta szaporodnak a csinos kávéházak s szervezkednek a cigány bandák. Különösen a Bura testvérek cigány bandája nőtte ki magát. Tizenöt jeles zenészből újra szervezkedett s most messze földön nincsen külföldön cigánybanda a Burákénál. Erősen készülnek a farsangra, hogy megmutassák, miszerint ma sem vagyunk hijával a jó cigány zenének.

* **A vihar áldozatai.** Erdély észak-kelet részében a folyó év első és második napján a hó és szélvihar nagy szerencsétlenségeket idézett elő. A vihar leginkább Csikmegyében okozott nagy szerencsétlenséget, hol több emberélet is esett áldozatul. Tegnapelőtt a tölgyesi szakadásban egy öt tagú családot találtak megfagyva. Bán Ferencz és családjá voltak a megfagyottak, kik egész nyáron Romániában dolgoztak és most tértek onnan vissza kocsin. Utközben elérte őket a hóvihar, s a mint a hegyen keresztül leereszkedtek, kocsival együtt belefordultak egy vizmosásba, honnan nem tud-

tak többet kiszabadulni és ott fagytak meg valamennyien. Tegnapelőtt találtak rájuk, még pedig úgy, hogy a kocsi elé fogott lovak maradványain a farkasok lakmározta. Az emberi hullákhoz nem férhettek, mert azok a fölborult kocsi alá voltak temetve. Az áldozatokat be szállították Ditróra, hol eltemetésük iránt intézkedtek. A másik szerencsétlenség Remete közelében történt. Négy remetei lakos: László András, Böndő Simon, Sutyera Aron és Sipos Orbán szegény munkásemberek estek a viharnak áldozatul. Ezek még Szilveszter napján kimentek az erdőbe tüzelő fáért, ott lepte meg őket a vihar s miután nem győzték annak végét várni, este indultak hazafelé. A sötétség azonban meglepte őket és valamennyien elpusztultak. Eddig csak Sutyera Aron holttestét tudták fölhalálni az erdőszélén egy hasadékban. A többiekét még hó fedi valahol s valószínű, hogy csak a hóolvadás után kerülnek elő. Hozzá tartozók már mindenfelé keresték őket, de a szakadékokat senki sem meri megközelíteni, mert eddig onnan senki sem került elő élve. Egyes helyeken az alacsonyabb házakat teljesen eltemette a hó, úgy annyira, hogy a bentlakóknak úgy kellett utat vájni ki a hóból. A lakosság között leirhatatlan az inség, mert a nagy havazás miatt a fákat sem bírják szállítani, a miből eddig mégis csak kerestek valamit.

* **Papp Béláné férjhez megy.** Rendkívül érdekes hírt bocsát világra a Debreczenben megjező *»Debreczeni Hírlap«*. Szatmáron érdekes hírt rebesgetnek. Ha igaz, úgy egy meggyötört szívű szerencsétlen asszonynak arcáról fogja az *»Stapi«* gondviselés letörölni a könyeket. Mint befejezett tényről beszélnek, hogy Papp Béláné egy előkelő szatmári orvoshoz megy férjhez. Nem tudjuk, mi igaz ebben a hírből, de a mennyiben megfelel a valóságnak, a rettenetes tragédia sötétségét meg fogja enyhíteni s nyugalmat ad egy megtört szívű asszonynak s tisztességes nevet két szerencsétlen gyermeknek.

* **37.650 cigarettát a hadiaknak.** Ferencz Ferpiánd főherceg trónörökös a Kinában lévő osztrák-magyar különítmény legénységének 37.650 cigarettát ajándékozott. Aki tudja, hogy a katonák, kivált a mi bakáink, mennyire szeretik a cigarettát, elképzelheti, milyen örömet fog okozni a főherceg ajándéka a távol keleten hadakozó legénységnek.

IRODALOM.

Két vers.

Verset irtam egyszer, ragyogó tavaszról,
Az ibolya feslő, szerény bimbójáról . . .
... Verset irtam egyszer! Sánta is volt rosz is...
Nekem olyan szépen esengett, ... bongott, mégis.

Ahogy a nótám szolt én is úgy éreztem
Fiatalság, ábránd virított szívemben
S mind dalomba szőttem azt a sok virágot
Olyan szépen . . . akkor . . . azért esengett . . .
[bongott.]

Aztán, megirtam a virág hervadását
Merész, nagyratörő álmok elmulását.
Nótámba akkor is bele sirt a lelkem,
Vigasztalást, gyönyört, benne mégsem leltem.

Vigasztalás . . . gyönyör, merész álmok helyett
Szívemben lemondás, tüskebokor termett
S érzem: — az ábrándok hogyha tova tűnnek
... Sokkal jobb már hazudni a rímmnek!

Ifj. Markus Fános.

Segneri Pál S. I. nagybőjti sz. beszédeinek *II. kötele* néhány nap mulva meg fog jelenni. A XVII. század e nagynevű olasz szónokának kiváló alkotásai e beszédek, melyek főleg mint *»forrásművek«* megbecsülhetetlenek. Ára füzve, finom papíron 4 korona, kötve 4 korona 60 fillér. A mű terjedelme: 22-23 iv. A főt. lelkész kedő papság szives pártfogását kéri: *Szokolosky Bertalan*, rk. hitoktató Sátoraljaújhegyben (Zemplén).

MULATSAG.

Karnevál megérkezése.

— Saját tudósítónktól. —

Szokatlan, különös diszszel és páratlan fogadtatással érkezett körünkbe a bohóság, könnyed vig élet fejedelme az örökifjú *Karnevál* herczeg.

Fogadtatására megjelentek *Ozegléd* Sándor, *Hillinger* Miksa, a *Csarnok* tulajdonosa meghívott embereikkel és azonkívül sok ép, erős, fiatal és tánczrakész fiatal ember, kiknek arcáról az izgatott várakozás és a herczeg uralma alá jutás hő vágya sugárzott.

Pont 12-öt ütött éjfélok az óra, mikor az agoniában szenvedő tüzoltó banda rázendített a Kornevilli harangok belépő áriájába jelezve, hogy a herczeg közeleg.

A harsány éljenzés elnyomta a zene hangját mikor a különvonat berobogott. A szokásos üdvözlő beszéd helyett vállakra emelték a herczeget és úgy vitték egy nyitott szellős szánba a mely egyenesen a Bodegába repítette. A házigazda szerepét az örökifjú *Roth* bácsi vállalta el és szolgálta előzékenyen a magas vendéget, miközben megmutatta az *Etsedy* atteliennek erre az alkalomra kifüggesztett *»Harangkötélfonás holdvilág mellett«* című hatásos képét. Közben *Julia* k. a., az ismert gitáros művész adott elő részleteket szokott művésziességgel a *»Kis szökevény«* és *»Sulamithból«*.

Közben megérkezett hangos zsvajjal a herczeg kísérete. *Dominó* ur, *Kertészleány*, *Calico* kisasszony és több magas tisztséget viselő egyenruhás alak, kik között mégis tulnyomó számban lehetett clakkot, frakkot és lackot látni.

A herczeg melegen érdeklődik minden iránt. A jogász ifjuság figyelme, hogy hatalmas nemzeti zászlót tüztek ki fogadására, kellemesen meglepte. Majd a *»Tiszántúlt«* elő kérve a farsangi naptárt vette beható szemle alá, miközben sokat ígérően mosolygott.

Tudósítónk bátorságot vett a herczeget meginterwiewolni. A fenség igen kegyesen fogadta és nyájasan felelt a kérdésekre.

— Mit gondol herczegséged melyik lesz a legsikerültebb bál?

— Az ördög tudja hisz annyi van tervbe véve, hogy nem lehet azt előre megmondani.

— De a tavalyiak után itélve?

— Mindenesetre a *jogász bál*.

— Tény, hogy igen fényes és mégis oly kellemes, meghitt találkozó hely. Hát még.

— Okvetlen sikerül a *nőgyelet álarozos bálja* is. Tudja, a hol asszonyok veszik a dolgot kezükbe, ott minden sikerül.

— De csak nem zárja le evvel a sikerült bálók sorát?

— Nem hát! Hisz ott van a *»Kath. Kör«* bálja. Ez oly népszerű valami Váradon, hogy nincs olyan lány, kinek egyik hő vágyát nem ez képezné . . . Aztán meg mit kérdez előre? Jöjjön el mindre és majd meglátja, hogy mily bohó, pajzán jókedv fog ott mindegyiken uralkodni.

Ezzel a herczeg elbocsátott magától . . .
A valódiság hitelül *Puby.*

FARSANGI NAPTÁR.

Január 8. Jogászbál a Csarnokban.
Január 9., 16. és 23. Kereskedő ifjak táncszestélye a Csarnokban.
Január 12. A nőgyelet álarozos bálja a Fekete Sasban.
Január 13. A Kath. Legényegylet házias estélye a *»Bazár«* vendéglő termében.
Január 18. A *»Réti Népkör«* bálja.
Január 19. Protestáns bál a Csarnokban.

Január 27. A kath. kör bálja.
Febr. 17. Tüzoltó bál a Sasban.
Január 24. Román ifjak mulatsága a Zöldfa nagytermében.

A Kath. Legényegylet házi estélye.

Mikor a legényegylet saját házába költözött, régi magyaros szokás szerint öröm ünnepet tartott családias körben.

Ének, szavaltat és két bájos kis leány gyönyörű duettje tették élvezetessé a programot mely után közös vacsorához ültek a tagok és vendégek, az ifjuság pedig tánczra perdült egy néhány cigány legény nótájára.

A hely szűk volt ugyan, de hát ugyse fért volna el a jó kedv nagyobb helyen sem. Már pedig éppen ez a fő minden társas összejövetelen, hogy kedv legyen.

Még egy családi est volt az alapítási évfordulóra decz. 4-én, mely alkalommal *Vörösmarthy* emlékére ülte meg az egylet.

Mindkét családias jellegű összejövetel oly fényesen sikerült, hogy az előbb megjelentek kívánságára, a téli bál előtt még egy családi estét rendez az egylet. Hogy pedig a hely is tágasabb legyen — a Bazár vendéglőben, még bővebb programmal, mint az előbbieket.

Belépti jegy most sincs, de csakis meghívottak jelenhetnek meg, t. i. a tagok családjai és ezek ismerősei.

Az estély f. hó 13-án este 7 órakor fog kezdődni. Vacsora étlapszerint mérsékelt árban lesz kiszolgálva.

E családi est nem tévesztendő össze az egylet farsangi báljával, mert az egylet ez idén is megtartja ugyancsak jó hirre kapott nagyobb szabásu bálját, melyre a tagokon kívül is hív vendégeket.

A bál dátuma azonban még nincsen véglegesen megállapítva.

A mostani háziestére a következő meghívó lett kibocsátva:

Isten áldja a tisztos ipart! *Meghívó.* A kath. legényegylet dalárdája 1901. év január hó 13-án, este 7 órakor az egyleti helyiségnek e célra szűk volta miatt a *»Bazár«* vendéglő nagytermében *házi estét* rendez. Az estén szokás szerint szavaltat, ének és zene számokból gondosan összeállított program lesz előadva, majd közös vacsora után a fiatalság tánczra perdül. Belépti-díj nincs. E meghívó másra át nem ruházható. Étkezés étlap szerint. Programm a belépésnél.

Rendezőség: *Rottensteiner István*, I. dékán. *Sikli József*, II. dékán. *Faragó János*, főrendező. *Széles Lajos*, pénztárnok. *Óváry Lajos*, ellenőr. *Aredanszki János*, *Beer József*, *Gábris János*, *Goga József*, *Haiczler Ferencz*, *Karkusz Sándor*, *Kendrella János*, *Macsuk János*, *Nemes Ferencz*, *Papp Ferencz*, *Rottensteiner József*, *Szabó Ferencz*, *Szenti Ferencz*, *Veres Lajos*. Tánczrendező: *Barza Antal*. Zenei rendező: *Ifj. Barza József*.

SPORT.

A sport-téri jégpálya megnyitása.

A Sport-téri jégpálya már a közelebbi napokban a közönségnek használatába fog bocsátatni, ez alkalomból a Rhédey-kert felügyelő-sége a következő értesítést juttatja a közönség tudomására:

1. A sport-téri jégpálya használható állapotáról a kishídfőnél kifüggesztett kék színtű *»Sport«* lobogó és az üzletek kirakatában olvasható hirdető lapok értesítik a közönséget. Ha a lobogó nincs kint a jégpálya nem jó.

2. A jégpálya naponként d. e. 10 órától déli 12 és fél óráig, délután 2 órától 4 és fél óráig van nyitva; — hetenkint kétszer délután katonazene játszik mely alkalomkor a pálya-aikonyat után 7 óráig kivilágítatik.

3. Férfiak és nők részére külön öltözök szobák, ruhatárak és bufet terem áll a készenléti rendelkezésére, kölcsön korcsolyák készletben vannak. Telephon 265. szám.

4. A pálya használatáért következő napi belépti jegyek adatnak ki a pénztárnál: felnőtt korcsolyázók 60 fillért, ifju korcsolyázók és nem korcsolyázók (kisérők 30 fillért) fizetnek. Kölcsön korcsolya egyszeri használatra 60 fillér. Szánka használatra kölcsön ára 20 fillér.

5. Bérlet jegyek az egész időnyre a pénztárnál válthatók; ezek árai: felnőtt korcsolyázóknak 12 korona ifju korcsolyázóknak és nem korcsolyázóknak 8 korona, — a nagyváradai polgári lövészet egyesület tagjai s ezek családjához tartozók részére, felnőtt korcsolyázóknak 8 korona, ifju korcsolyázóknak s nem korcsolyázóknak 4 korona.

6. Miután a múlt 1899—1900. korcsolya évszakban az állandó bérlők csak 5 napon át használhatták a pályát, ezen múlt évi bérlők a jégpályát a folyó évszakban, minden díj nélkül használhatják. Ezen engedmény azonban jövőre nézve semmi joghatálylyal nem bír.

7. A jégpályához közlekedő egy fogatú bérkocsik díja 60 fillérben van rendőri hatóságilag megállapítva.

Igazságszolgáltatás.

Különös váltótörlesztés. Egy debreczeni menyecske, kinek laczikonyhája van, de mellékesen kisebbszerű disznókupecz, varrógépet vásárolt egyik nagyváradai kereskedőnél. Minthogy azonban pénze nem volt, váltót adott a gép áráról. A váltó lejárt, de a menyecske nem fizetett s annak természetes következményeként a kereskedő a váltót beperesítette. A menyecske a törvényszéknél kifogásokat adott be a váltó ellen, melyekben a többek között a következőket írja:

... instálom téns bíróság ur, azir nem fizetem, mer a mi kis pizem vót, malatza fektetem. A malatz megdöglöt. Oszl most nincs pizem, Osztan meg jól tudok főzni, megeheti a főztem akárki. 9 fortir elmék ahho az urho a kitül a gépet vettem, leszógálom azárát. A téns törvény uraimékho is beálanék, leszógálnám az írást. mihez íránt tudasanak. magamat ajálva

kezüket tsókolja

Kel debrecen

Kutzi boris.

Borist persze elutasították a kifogásaival.

A védettjét cserben hagyó védő büntetése. A budapesti kir. büntetőtörvényszék 62243/1900. B. sz. a. a következő végzést hozta. A mai napra kitűzött főtárgyalás elnapoltatik és a védő az e főtárgyalás kitűzése folytán felmerült 10 korona 80 fillér költségnek megfizetésében 15 nap, és különben végrehajtás terhe alatt a m. kir. államkincstár részére elmarasztaltatik. Az ítéletről a budapesti ügyvédi kamara tudomásvétel végett értesítetik.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap:) d. u.: »Jáfet 12 felesége.«
este: »Igmándi kispap.«

Hétfő: Bibliás asszony.

Kedd: Othon. (Paulayné vendégjátéka).

Szerda: Fedora. (Paulayné fellépte).

Csülörtök: Katonák.

Péntek: Baba.

Szombat: Baba.

Vasárnap: Ördög mátkája.

A január havi műsor.

A szinigazgatóval kötött szerződés szerint Somogyi Károlynak minden hónapra előre be kell mutatni az előadásra kerülő darabok műsorát.

A szinügyi bizottság tegnap délután tartott ülésén terjesztette elő az elnök a január hónapra előadásra kitűzött szindarabok műsorát.

A szinügyi bizottság ülésén jelen voltak: dr. Hoványi Géza elnök, Farkas Izidor, dr. Dési Géza, Beczkay Lajos, dr. Moskovits József bizottsági tagok, Somogyi Károly szinigazgató.

Elnök előterjesztette a január hóra kitűzött szindarabok műsorát, mely a következő:

Január 6. Igmándi kispap.

7. Bibliás asszony.

8. Othon. (Paulayné vendégjátéka.)

9. Fedora. (Paulayné vendégjátéka.)

10. Katonák.

11. Baba.

12. Baba.

13. Ördög mátkája.

14. Hamlet.

15. Kis alamuszi. (Amon Margittal.)

16. Boccacio. (Amon Margittal.)

17. Görög rabszolga. (Amon Margittal.)

18. Kis szökevény. (Amon Margittal.)

19. Halász szeretője. (Dankó darabja 1-ször.)

20. Halász szeretője.

21. Nők barátja.

22. Három par cipő.

23. Armányésszerelem. (Beregi O. vendégjátéka.)

24. Kisértekek. (Beregi O. vendégjátéka.)

25. Romeo és Julia. (Beregi O. vendégjátéka.)

26. Bűvös vadász.

27. Sárga csikó.

28. Sheridan Richard. (Mándoky B. búcsuja.)

29. Bűvös vadász.

30. Endre és Johanna. (Paulayné vj.)

31. Stuart Mária. (Paulayné vendéje.)

Az előterjesztett műsort minden elleuvetés nélkül elfogadták.

Kapcsolatosan felszólalt dr. Moskovits József bizottsági tag. Kifogásolja a gyakori műsor változást, továbbá azt, hogy az igazgató egyes darabokat nagyon sűrű egymásutánban ismételtet. A gyakori műsor változás azért helytelen, mert a vidékiek előre megválasztják, hogy melyik darab előadására jönnek Nagyváradra. S mikor itt vannak, látják a darab változását. Ez az igazgató érdekében sem helyes dolog. Különben Somogyi eddigi működése iránt teljes elismeréssel és bizalommal van.

Farkas Izidor osztja előtte szóló nézetét a darab változásokra vonatkozólag, de azt nem kifogásolja, bár mindennapi bérlő, hogy az igazgató a kasszadarabokat többször ismétlje.

Somogyi Károly szinigazgató kifejti, hogy ő reá a legkellemetlenebb a műsor változás, de alig lehet ellene valamit tenni, mert a tagoktól az orvosi bizonyítványt el kell fogadni. Példákkal mutatja ki, hogy egy-egy színész megbetegedése összekavarja az egész műsort.

Dr. Hoványi Géza károsnak tartja az igazgató érdekében is a műsor változást, de mint a dolgokkal ismerős, kijelenti, hogy az egyetlen esetben sem történik ok nélkül.

Végül Somogyi Károly köszönetet mondott a bizottságnak a hangoztatott elismerésért.

A mai előadások. Ma, vasárnap két előadás lesz színházunkban. Délután egy pompás, énekes bohózat *Jáfet 12 felesége* kerül előadásra első rangú szereposztással, főszerepében Nyárai Antallal. Este Berczik gyönyörű népszínművét, az *Igmándi kispapot* újtják föl a társulat jeles erőivel.

Amon Margit vendégszereplése. Még nem befejezett tény, de valószínűleg sikerül Somogyi Károly szinigazgatóknak a jövő szonra szerződötetni a budapesti népszínház jeles énekesnőjét, Amon Margitot. Szerződötetésével áll kapcsolatban közelebbi vendégszereplése a nagyváradai Szigligeti-színházban. Az előzetes megállapodás szerint a most következő héten élvezte volna a váradai közönség a jeles mű-

vésző kiváló játékát és énekét, azonban a vendégszereplés néhány napi halasztást szenvedett. Porzolt Kálmán, a budapesti Népszínház igazgatója ugyanis távirati uton értesítette Somogyi Károly szinigazgatót, hogy a Népszínháznál előfordult műsorváltozás folytán e héten nem jöhet Amon Margit Nagyváradra. Így csak a jövő héten, január 15., 16., 17. és 18-án tartja meg a kiváló művész vendégszereplését Nagyváradon.

Paulayné Nagyváradon. Paulayné

Adorján Berta kedden és szerdán fog vendégszerepeltetni két kiváló szerepében. Kedden az *Othon*, szerdán pedig a *Fedora* főnői szerepét játssza a művész. A két darabban kivüle a drámai személyzet elsőrendű tagjai vesznek részt.

Kalmár a Paraszttársulatban.

Kongó üres nézőtér előtt adták újra *Sas Ede* Légyott előtt cz. egyfelvonásosát és a *Paraszt* becsületet. Utóbbiban Kalmár, a társulat tenoristája énekelte ez alkalommal Turidu szerepét, még pedig szép sikerrel. A leeresztett függöny mellett énekelt szám nem sikerült ugyan valami különösen, főképp mert kissé gyenge volt, de annál jobb volt a többi ének-szám. Játéka is jó volt, kár, hogy az a nagy karimás kalap annyi kalamitást csinált. A többi szereplőkről ugyanazt mondhatjuk, mint a multkori előadás alkalmával.

TANUGY.

Beiratások a jogakadémián. Az 1900—1901 második félévi beiratások a helybeli kir. kath. jogakadémián f. hó 7—22-ig esz-közöltetnek, de a három utolsó nap már csak az egyes tanároknál leendő beiratásokra van szánva. Csak azok a joghallgatók iratkozhatnak be a II. félévre, kiknek I. félévi lezkekönyvük rendben van. A tandíj a beiratáskor előzetesen lefizetendő. Köz- vagy magántisztviselők, kik az államszámviteltant hallgatni kívánják, ugyanekkor iratkozhatnak be 10 korona tandíj lefizetése mellett. A pót- és ismétlő alapvizsgálatok f. hó 21. és 22-én tartatnak meg. Jelentkezés f. hó 15-ig.

Kelt Nagyváradon, 1901. jan. 5-én.

Az igazgatóság.

IPARÜGY.

Az iparosok és a kamarai választások.

A nagyváradai kir. kereskedelmi és iparkamara beltágjainak választása január hó 20-án lesz a Zöldfa szálloda épületében.

A választásokra erősen készülnek ugy a kereskedők, mint az iparosok, amelyek külön-külön fognak szavazni.

Megválasztanak 16 kereskedő és 16 iparos beltágot s azonkivül minden csoportba 8—8 póttágot.

Az ipartestület elnöke, Bertsey György a következő felhívást küldötte szét a kamarai választásokra vonatkozólag az iparosokhoz:

Tisztelt Iparos Polgártárs!

A kereskedelmi és iparkamara 10 évi működése után ez év január havában fog újból megalakulni; az új alakuláshoz január hó 20-án 16 iparos beltág választatik.

Ezen választás nagy fontossággal bír különösen a képeítéshez kötött kis iparosokra, — mert az országsszerte hangoztatott iparpártolás tényleges megvalósítása lenne a kamarák közreműködésének fő feladata, a hol az iparos-

tály tagjainak tapintatos kijelölése és megválasztása által biztosíthatja egyedül az iparosok közkívánalmi és közérdekei előmozdítását és megvalósítását.

Az elmúlt 10 év alatt működött kamara iparosztály tagjai kellő ösmerettel bírtak az iparosság viszonyairól és helyzetéről, a tanácskozási üléseken rendszeresen megjelentek, kellő összetartással megtették a lehető arra nézve, hogy a kamarai tag illetékek, a legalacsonyabb összegre szállíttassanak, általában az iparos osztály döntő befolyással bírt.

Hogy az újonnan alakuló kamarában, az iparosság befolyása és döntő ereje jövőben is biztosítva legyen, a kamarai iparos tagok és az ipartestület elöljáróságának tagjaiból egy kijelölő bizottság alakult azon feladattal, hogy az új választásra olyan tagokat jelöljön, kik az iparügyek iránt kellő érdeklődéssel bírnak, tájékozottak, tudásokat közreműködés által érvényesíteni hajlandók és az üléseken való megjelenésre szabad idővel rendelkeznek.

A bizottság a jelöléseket, a legjobb ösmerete és belátása szerint megtette, a megválasztásra ajánlottak névsorát — a szavazó cédulát — a választás napján 1901. évi január hó 20-ik napján a Zöldfa szálloda nagytermében délelőtti 9 órakor megkezdve, — iparos polgárok fogják a szavazó iparos polgároknak kézbesíteni.

Tisztelt iparos polgártárs! Ügyünk és célunk sikerének biztosítása érdekében tisztelettel felkérem Önt, hogy a választás napján, szavazatának leadásáig végezt, a jelzett helyen és időben mulhatatlanul megjelenni s csakis az ipartestület bélyeg jegyével ellátott névsorral szíveskedjék szavazni.

Szavazati joggal mindazon iparos polgár, ki teljes polgári jogainak gyakorlataival és egy év óta, iparengedély- vagy igazolvánnyal bír.

Nagyváradon, 1900. december hó.

A bizottság nevében:

Bertsey György.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a .

Irtá: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

1.

Védtelesen kitéve a tropikus nap izzó sugarainak, siklott tova a csendes hullámokon egy szegény hajó.

Napok, hetek óta a parányi szél sem dűszasztotta a vitorlákat. Az utasok megfosztva minden tápláléktól, még a víztől is, hasztalan kutattak az égen felhő után, mely életet és üdülést hozott volna.

E helyett egy más szabadító közeledett, a sárgaláz, mely ide is utat talált.

A halál türelmelelül zsákmányára egyiket a másik után ragadta el. Az utolsó az utolsó előtti bocsájtotta hűvös hullám sirjába. Irigykedve tekintett utána, mert egyedül őt kímélte meg a borzasztó szabadító.

Ő is lassan haldoklott s midőn életének az éhség és szomjúság véget vetett, nem volt senki, ki társaihoz fektetné a tenger mélyébe.

Hír sem jutott el hazájában és fiatal nejéhez, ki távol kastélyában várta férje hazaérkezését. Fior del Lago Theophil gróf örökre eltűnt.

Ugyanabban az időben vad vihar dűgöngött az északi tengeren. Zugva, sivitva csapkodta a tenger hullámait s ezek rendes medröket elhagyva, feltorayosultak. A kis Seegard kastélynak tetőjén, talán fűtyölve futott végig ajtóit és ablakait megrázva, mintha helyükből akarta volna kimozdítani.

De nem sikerült. A kastély birtokos, Sylla-Mysing urnő léskét oly biztosan felépítette, hogy a vihar lakóit legkevésbé sem zavarta.

Boldog nyugalomban tilt a család a lámpa fényénél, két idősebb nő és egy gyermek. Az öreg asszony szellemes arca egy csepp izgatottságot sem mutatott.

Gyors ujjakkal egy selyem hálón dolgozott, mely hivatva volt unokája dusfűtjeit befogadni s csendes nyugalommal hallgatta leányának, a kis pupos Orsolya kisasszonynak egyhangú felolvasását.

Az előbbieknél sokkal hatalmasabb szelroham készítette őt, hogy az olvasást abbahagyva, könyvéből föltekintett.

Uniea a pamlag karjáról felemelte fejcsékjét s álmosan nyitá ki nagy fekete szemeit.

— Mi az gyermekek? — kérde az öreg nő.

— A vihar nő, — viszonzta leánya.

— Más semmi? — Kérlek, Orsolya olvass tovább.

A kis leányka visszahelyezkedett a pamlag sarkába a nagynéni éppen anyja parancsát akarta teljesíteni, midőn a szoba ajtója szelid érintéstől kinyílt.

Megfontolt léptekkel közeledett egy öreg cseléd s a kisasszonynak fülébe sugott valamit.

De a hír, mit hozott, nem volt olyan szelid mint az előadás módja.

Orsolya ijedten ugrott fel s az illemmel daczolva meglehetősen hangosan kiáltott.

— Az égre Nanni! mit mondasz? itt partunkon?

Mi jelenteni valója van a Nanninak? szolt a ház asszonya.

— Egy hajó roncsait az ár egészen a szántó föld közepéig vetette, — kezdé beszédét Nanni. A legénység megmenekült-e nem tudom. Csak, tette hozzá, — Falk Joachim egy kis leányt talált ki magával hozott és kint áll vele a folyosón.

Mindannyian felugrottak. — Az ifjut és gyermeket azonnal hozzák be, parancsolta Sylla Mysing palotahölgy.

Orsolya a kis Uneától követve már kiment. Pár pillanat múlva a gyermekkel karján a fiúval együtt belépett.

— Szegény kis apróság. El, de lélegzete nagyon lassu, mondá.

— Hogy jutottál a gyermekhez? kérde az öreg nő a körülbelül kilencz éves fiutól.

A mezőn láttam. Egy öreg ember is fekszik ott annak karjaiból vettem ki. Az eddig bizonyára meghalt, — felelt a fiu röviden és merészen.

— Miért hoztad a kicsit ide. Seegardba? Éppen úgy elvihetted volna Seedorba anyádhoz, — folytatta tovább az öreg nő.

— No, — csak azt gondoltam tíz perczel közelebb van.

— Derék tett volt tőled. — Orsolya fogass be a kis kocsi és hajtass ki a mezőre.

— Jó estét, — mondá Joachim s megfordult. — Kimegyek hogy az utat megmutassam.

— Ugy, ugy neked mindenütt ott kell lenni, — ingerkedett vele a kis leány.

— A fiu egy tekintetre sem méltatta s nagy eszímájával erős léptekkel tova haladt.

— Goromba, — kiáltott utána Uniea.

— Hallgass Uniea, — parancsola Orsolya néni. — Nem szabad Joachimot bosszantani.

Pár óra múlva ugy az öreg ember, mint a gyermek vissza voltak adva az életnek.

Orsolya kisasszony szobájába helyezték el a betegeket. Orsolya körültekintően és gondosan mindazon szolgálatokat teljesítette, melyeket egy irgalmas nővértől várhatni.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Uj főispánok.

Budapest, jan. 5. (Saját tud. táv.) Hír szerint Nagy Jenő vasvármegyei főügyész mosonvármegyei, gróf Széchenyi Emil pedig sopronvármegyei főispánná lett kinevezve.

Károly Ágost nagyherceg betegsége.

Weimar, jan. 5. Károly Ágost szász-weimari nagyherceg állapotáról ma dél-élt 9 órakor a következő orvosi jelentést adták ki: A tegnapi nap általában jól telt el, de ma reggel 4 órakor ismét

nagy foku gyöngeségi-roham és eszméletlenség vett erőt a betegen, a melyből még most sem tért magához. (M. T. I.)

Budapest, jan. 5. (Saj. tud. táv.) Wiemari nagyherceg ma rövid szenvedés után elhunyt.

Itélet az Engel ügyben.

Budapest, jan. 5. (Saj. tud. táv.) Engel Károly pécsi borhamisító ügyében a belügyminiszter végérvényesen döntött. Engel Károlyt három heti fogházra és négyszáz korona pénzbüntetésre ítélte. Ezen kívül intézkedett az összes hamis borok megsemmisítése iránt.

Vonat összeütközés.

Szatmár, jan. 5. (Saj. tud. táv.) Tegnap este a budapest-királyházi vonalon, Mikolán a szatmár-debreczeni gyorsvonat összeütközött a királyházi tehervonattal. A lokomotivok, valamint öt kocsit teljesen összezúzódott, négy utas súlyosan, nyolcz könnyen, a két mozdonyvezető pedig halálosan megsebesült. A vizsgálatot azonnal megindították, hogy a szerencsétlenség kinek a könnyelműségéből eredt.

A búrok harca.

Fokváros, január 5. Kétszáz búr tegnap az Oranje folyón át vissza ment és észak felé vette útját. (M. T. I.)

Cradock, január 5. Williams ezredes január elsején Middleburgtól nyugatra néhány mértföldnyire megtámadott egy erős búr hadállást a kopjékon. Hadereje azonban nem volt elegendő arra, hogy az ellenséget állásából kiverje. Az angolok közül öt ember esett el. Az éj folyamán az ellenség visszavonult Bethesda felé. (M. T. I.)

Az angolok vesztesége.

Budapest, jan. 5. (Saját tud. táv.) A búrok Botha-Fraserburg mellett az angolokat megverték. Az összes löszereket elvették. Kétszáz angolt elfogtak.

A bajor herceg Bécsben.

Bécs, január 5. (Saját tud. távir.) Lipót bajor herceg feleségével, Gizella hercegnővel és fiával, György herceggel ma reggel Münchenből ideérkezett. A pályaudvaron ő Felsege fogadta. A hercegi pár nemsokára megérkezése után tovább utazott Voloscába, hogy jelen legyen József Ágost főherceg újászülött fiának keresztelójén.

Zendülés egy hajón.

London, jan. 5. A Reuter-ügynökségnek jelentik Beirából tegnapi kelettel: A Herceg gőzhajó 136 szomalival és abessziniaival, a kiket a rhodesiai bányák számára felfogadtak, ideérkezett. Minthogy a hajó fűtői utközben azt mondták ezeknek az embereknek, hogy a városban dolgozniok kell, nem akartak partra szállni. A felügyelők két portugál rendőrt hívtak a hajóra, hogy a főzinkosokat tartóztassák le. A szomalik és abesszinicziak a rendőroket is bástalmazták, mire nagy csapat rendőr jelent meg a földézetén, a hol kemény dulakodásra került a dolog. A benszülöttek eltorlaszolták magukat a hajó előreszén és csak több órai harc után sikerült a rendőrségnek portugál katonák és a hajó utasai segítségével elfojtania a zendülést. Egy szomalit megölték és 26-ot megsebesítet-

tak. Ötven angol még a hajón van, de a többi a tengerbe ugrott és eltűnt. Kilencz rendőr megsebesül-. (M. T. I.)

A kínai háboru.

Páris, jan 5. A Havas-ügynökség jelenté Pekingből tegnapi kelettel: A követek fölszólították Csing herceget és Lihung-csangot, hogy a hatalmasságok jegyzékét írják alá és valamennyi követnek küldjék el egy-egy példányban a császári pecséttel ellátott elfogadó nyilatkozattal. A követek kijelentették, hogy Csing és Lihungcsang a kért fölvilágosításokat csak ennek a formalitásnak az elintézése után fogják megkapni, a mivel a visszavonhatatlan feltételeket kivonják a megvitatás alól. A kívánt fölvilágosításokat írásban kell kérniök, a választ pedig élő szóval kapják meg a legközelebbi összejövetelen, a melyre a követek meg fogják őket hívni. (M. T. I.)

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 frt 50 kr. Kőröszék 1 frt 20 kr. Támlászék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Szinbázi látesővek a ruhatárnál kaphatók bérbe, ára 30 kr.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Holnap hétfőn, január 7-én:

Bibliás asszony.

Operette.

KOZGAZDASAG.

Sertéshus-feldolgozó telep Nagyváradon. Az elmúlt év szeptember havában mozgalom indult meg Nagyváradon egy nagyobb szabású sertés hizlaló társaság szervezése iránt. Azóta az ügy nyugszik annál a szűkebb bizottságnál, melyet e tárgyban kiküldtek. Tegnap délután értekezlet volt dr. *Bulyovszky* József polgármesterrel, amelyen dr. *Berkovits* Ferencz és több megyebeli birtokos és bérlő vett részt. Egy sertés hizlalóval összekötött sertéshus-feldolgozó telep létesítése felett tanácskoznak. Megállapodás természetesen nem történt, hanem tájékoztató adatokat szereznek a telep berendezésére, költségére és szakember alkalmazására nézve. A vállalatot nagyszabásúnak tervezik.

Statisztikai adatok gyűjtése. A kereskedelmi miniszter tudvalevőleg elrendelte az ipari statisztikai adatok gyűjtését. Ma érkezett leiratában tudatja a miniszter, hogy pótrendelettel intézkedett, hogy a szárnyas állatokat nagyban vágó ipartelepeket is vegyék ebbe az adatgyűjtésbe.

Reich Jenő és Társa

Tőzsdé jelentése.

— A Tiszántúl eredeti távirata. —

Értéktőzsdé.

Budapest, január 5.

Osztrák hitel	—	—	—	—	669.50
Magyar hitel	—	—	—	—	676.50
Államvasut	—	—	—	—	671.75
Rimamurányi	—	—	—	—	473.75
Magyar jelzálog	—	—	—	—	429.50
Salgótarjáni	—	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—

Határiidők.

Budapest, január 5.

Buza októberre	—	—	—	—	7.75
Buza áprilisra	—	—	—	—	7.62
Tengeri	—	—	—	—	4.95
Rozs ápr	—	—	—	—	7.40
Zab ápr.	—	—	—	—	5.94
Káposzta, repesz, aug.	—	—	—	—	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. január 5-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	117.50
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	92.35
Magyar vasuti kölesön aranyban 4,10%	—	—	—	—	120.—
Magyarvasuti kölesön ezüstben 2,10%	—	—	—	—	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	92.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	98.85
Horvát-szlavónföldtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	93.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölesön	—	—	—	—	166.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	—	—	—	—	140.—
Osztrák járdék papírban	—	—	—	—	98.15
Osztrák járdék ezüstben	—	—	—	—	98.—
Osztrák járdék aranyban	—	—	—	—	117.50
Osztrák korona járdék	—	—	—	—	98.25
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	188.—
Osztrák magyar bank részvény	—	—	—	—	16.95
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	676.—
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	—	672.50
Párisi vista	—	—	—	—	95.75
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	—	—	—	—	19.13
Németbirodalmi márká	—	—	—	—	117.55
London vista	—	—	—	—	240.25
20 márkás arany	—	—	—	—	28.52

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Intelligens

fiatal árva leány házi kisasszonyi vagy házvezetőnői állást keres. Kézi munkákban, szabás, varrásban és a háztartás minden ágában teljes jártassággal bír. Tudakozódások H. G. címre Várad-Olaszi, Keskeny-utca 509. sz. küldhetők.

Szigligeti-Színház.
Folyószám 88. Idénybérlet 81 sz.

Nagyváradon, vasárnap, 1901. jan. 6-án

délután 3 órakor fél helyárrakkal
Jáfet 12 felesége.
Uj operette.

Este 7 órakor, rendes helyárrakkal
Igmándi kispap.
Népszinmű.

SZEMÉLYEK:

Nagy János néptanító	—	—	Bognár János
Erzsi, felesége	—	—	Benkő Jolán
Ferencz, fia	—	—	Pintér Imre
Eszti, gyámleánya	—	—	Forrai Ferike
Biri, menyje	—	—	Tóváry Anna
Király Pista, Biri testvérbátyja	—	—	Deésy Alfréd
Laszák Zsuzsa	—	—	P. Szép Olga
Bátor Bogdán, plebános	—	—	Id. Sággy Zsigmond
Peti	—	—	Madas Pista

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1900. évi október 1-től.

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.			Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.			Vésztő—Kötegyán—Hollód.			Hollód—Kötegyán—Vésztő.															
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.													
Nagyvárad	—	ind.	5 50	2	—	Gyoma	—	—	ind.	3 40	2 30	Vésztő	—	—	ind.	4 45	5 27	Hollód	—	—	ind.	4 35	05	
Ósi	—	—	6 09	2 14	—	Ózed	—	—	—	4 07	2 54	Okány	—	—	—	5 07	5 49	Mocsár-Gyanta	—	—	—	4 46	17	
Uj-Palota	—	—	6 24	2 29	—	Déva-Ványa	—	—	—	4 37	3 26	Gyanta	—	—	—	5 23	6 07	Rippa	—	—	—	5 02	12 39	
Gyires	—	—	6 41	2 42	—	Kéthalom	—	—	—	4 54	3 43	Sarkad-Keresztur	—	—	—	5 36	6 18	Tenke	—	—	—	5 24	1 17	
Körösszeg	—	—	7 02	3 01	—	Körös-Ladány	—	—	—	5 13	4 06	Méhkerék	—	—	—	5 52	6 36	Fekete-Tót	—	—	—	5 44	1 39	
Szakál	—	—	7 39	3 31	—	Szeghalom	—	—	—	5 40	4 38	Kötegyán	—	—	—	6	—	6 45	Fekete-Bátor	—	—	—	6 06	2 07
Nagy-Tóti	—	—	7 55	3 47	—	Vésztő	—	—	—	6 12	5 22	Kötegyán	—	—	—	6 16	6 57	Árpád	—	—	—	6 16	2 18	
Komád	—	—	8 25	3 59	—	Kót	—	—	—	6 38	5 52	Pósa	—	—	—	6 29	7 12	Erdő-Gyarak	—	—	—	6 25	2 28	
Iráz	—	—	8 42	4 16	—	Iráz	—	—	—	6 52	6 07	Ilye	—	—	—	6 48	7 24	Csegöd	—	—	—	6 34	2 38	
Kót	—	—	9 19	4 39	—	Komádi	—	—	—	7 10	6 38	Csegöd	—	—	—	7 02	7 39	Ilye	—	—	—	6 57	2 58	
Vésztő	—	—	9 44	5 10	—	Nagy-Tóti	—	—	—	7 22	6 50	Erdő-Gyarak	—	—	—	7 12	7 49	Pósa	—	—	—	7 07	3 09	
Szeghalom	—	—	10 34	5 55	—	Szakál	—	—	—	7 48	7 23	Árpád	—	—	—	7 21	7 59	Kötegyán	—	—	—	7 19	3 22	
Körös-Ladány	—	—	11	—	—	Körösszeg	—	—	—	8 11	7 47	Fe-ete-Bátor	—	—	—	7 39	8 20	Kötegyán	—	—	—	8 06	3 42	
Kéthalom	—	—	11 18	6 30	—	Gyires	—	—	—	8 33	8 12	Fekete-Tót	—	—	—	7 52	8 35	Méhkerék	—	—	—	8 15	3 52	
Déva-Ványa	—	—	12 03	6 55	—	Uj-Palota	—	—	—	8 47	8 27	Tenke	—	—	—	8 15	9 03	Sarkad-Keresztur	—	—	—	8 33	4 12	
Ózed	—	—	12 21	7 15	—	Ósi	—	—	—	9 03	8 46	Rippa	—	—	—	8 39	9 32	Gyanta	—	—	—	8 43	4 23	
Gyoma	—	—	12 45	7 39	—	Nagyvárad	—	—	—	9 20	9 05	Mocsár-Gyanta	—	—	—	8 51	9 45	Okány	—	—	—	9 02	4 44	
												Hollód	—	—	—	9 01	9 57	Vésztő	—	—	—	9 20	5 04	

Székelyhid—Margita—Sz.-Somlyó.			Sz.-Somlyó—Margita—Székelyhid.			Szeghalom—Füzes-Gyarmat.			Füzes-Gyarmat—Szeghalom.															
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.													
Székelyhid	—	—	9 22	6 30	—	Szilágy-Somlyó	—	—	ind.	3 20	2	Szeghalom	—	—	—	10 20	5 50	P.-Ladány	—	—	—	6 50	2 04	
A.-Keresztur	—	—	10 06	7 12	—	Sz.-Nagyfalu	—	—	—	3 45	2 27	Füzes-Gyarmat	—	—	—	10 45	6 17	Szerep	—	—	—	7 40	2 48	
V.-Ábrány	—	—	10 20	7 25	—	Ipp	—	—	—	4 02	2 45	B.-N.-Bajom	—	—	—	11 43	7 15	B.-Udvari	—	—	—	7 54	3 01	
Monos-Petri	—	—	10 31	7 35	—	Széplak	—	—	—	4 37	3 22	B.-Udvari	—	—	—	11 58	7 30	B.-N.-Bajom	—	—	—	8 17	3 23	
Margita	—	—	10 51	7 54	—	Bályok	—	—	—	4 50	3 36	Szerep	—	—	—	12 09	7 41	Füzes-Gyarmat	—	—	—	9 09	4 07	
Felső-Ábrány	—	—	11 07	8 09	—	Száldobágy	—	—	—	5 05	3 52	F.-Ladány	—	—	—	1	—	8 32	Szeghalom	—	—	—	9 30	4 28
Száldobágy	—	—	11 31	8 31	—	Felső-Ábrány	—	—	—	5 25	4 14													
Bályok	—	—	11 47	8 46	—	Margita	—	—	—	5 46	4 38													
Széplak	—	—	12 12	9 10	—	Monos-Petri	—	—	—	5 56	4 49													
Ipp	—	—	12 42	9 38	—	V.-Ábrány	—	—	—	6 06	5													
Sz.-Nagyfalu	—	—	1 04	9 57	—	A.-Keresztur	—	—	—	6 19	5 14													
Szilágy-Somlyó	—	—	1 28	10 20	—	hid	—	—	—	6 58	5 55													

A vonatok közlekedési ideje középeurópai idő szerint van kitüntetve.
A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelzi.
A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.

A
„TISZANTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken . . . . . 6 »

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára egyházhathóságilag jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak } anyakönyve, diósgyőri
Egybekeltek } papíron.
Meholtak }
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze Intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Liliomszálak, füzve 3 kor.

Csarnok. 3 korona.

Szent Halmok. 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László

nyomda részvénytársaság

elvéállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legújabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hírlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok, **körlevelek, falragaszok, hirdetményei,** részvények, árjegyzékek, **jegyzőkönyvek,** pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, **étiapok,** **meghívók, szinlapok,** egyházi és mindennemű hivatalos nyomtatványok, névjegyek, tánczrendek, palaczkfeliratok, sorsjegyek, gyászjelentések, **levélpapírok és borítékok,** valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvaokról.
2. Megtértek jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.
4. Elvált házások jegyzéke.
5. Szerződés szerinti vagy házasságok jegyzéke.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.
9. Kereszteltek }
10. Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
11. Meholtak } papíron.

12. Bevételi }
13. Kiadási } számadás-ívek.

14. Adósok jegyzéke.

15. Kereszteltek }
16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
17. Meholtak }

18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.

19. Iskolai jelentés.

20. Jelentés a templompénztár számadásairól.

21. Kereszteltek }
22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.
23. Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.